

Перерва Б. К.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Управління підприємством – це процес планування, організації, мотивації, контролю та регулювання дій персоналу, постановки стратегічних цілей та тактичних завдань підприємства, прийняття управлінських рішень та забезпечення їх виконання.

Підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, що виражається у свободі вибору напрямку та виду діяльності, способу поєднання ресурсів та організації виробництва, визначення цін на продукцію. Однак незалежність суб'єктів господарювання не є абсолютною. На ринку підприємство одночасно виступає споживачем факторів виробництва, виробником і продавцем продукції.

На рівні підприємства управління є окремим видом діяльності. Суб'єктами управління є керівники різних рівнів, а саме – керівники технічного (бригадири, бригадири, керівники змін та ін.), управлінського (менеджери, відповідальні за процес роботи відділів; менеджери функціональних служб) та інституційного (адміністрація компанії) рівнів. Як об'єкт управління на підприємстві виступають окремі працівники, колективи, господарські об'єкти (матеріальні, фінансові та інші ресурси), а також бізнес-процеси (основні та допоміжні, що здійснюються у зовнішньому та внутрішньому середовищі господарюючого суб'єкта).

Органи управління залежать від юридичної форми власності, від розміру підприємства. Керівні органи можуть включати або одну особу (окреме підприємство), або ціле зібрання (наприклад, збори акціонерів в акціонерному товаристві).

Але в будь-якому випадку органи управління компанії виконують такі функції: професійні та галузеві (планові, економічні, бухгалтерські та статистичні, комерційні, інженерно-технологічні, розрахунково-аналітичні,

експлуатаційні та виробничі, кадрові), структурно-просторові (управління підприємством загалом, управління цехами, секціями, колективами тощо).

Основними функціями управління виробничими процесами є:

– організація, тобто створення або вдосконалення об'єкта чи системи. Під організацією можна розуміти сукупність взаємопов'язаних дій у логічній послідовності з метою досягнення наміченого результату з найменшими витратами.

– нормування, тобто процес розробки науково обґрунтованих величин, які встановлюють кількісну та якісну міру різних елементів, що використовуються у процесі виробництва та управління.

– планування – складання програми конкретних дій для досягнення намічених цілей та доведення її до виробничих підрозділів та конкретних виконавців.

– координація – забезпечення узгодженої та злагодженої роботи виробничих та функціональних підрозділів підприємства.

– контроль – виявлення, узагальнення, аналіз та оцінка результатів виробничої та ділової діяльності підприємства, пошук відхилень від планових показників та повідомлення інформації керівникам відділів та функціональних служб з метою своєчасного підготовки управлінських рішень.

– регулювання – прийняття оперативних заходів щодо усунення виявлених відхилень від запланованих результатів та прогресу виробничого процесу.

Управління забезпечує інтеграцію технічних та економічних аспектів підприємства, зв'язує між собою внутрішні ресурси суб'єкта господарювання та зовнішнє середовище, підвищує його адаптованість та конкурентоспроможність. Прийняття управлінських рішень ґрунтується на основі врахування обставин зовнішнього середовища; альтернатив, цілей. Всі органи управління взаємопов'язані системою цілей, яка визначає напрямок розвитку підприємства [1].

Наразі не існує жодного підходу до управління розвитком підприємства.

Загалом, механізм управління розвитком підприємства включає в себе такі елементи [2]:

1. Оцінка процесів, що здійснюються на підприємстві, з метою забезпечення його сталого розвитку.
2. Вибір альтернативного стратегічного напрямку розвитку підприємства.
3. Визначення додаткових пріоритетів розвитку.
4. Оцінка напрямків розвитку підприємства з позиції його стійкості.
5. Розробка плану вдосконалення механізму управління розвитком відповідає переважаючим стратегічним та тактичним пріоритетам.

Методи управління розвитком підприємства поділяються на: економічні, соціально-психологічні, інформаційні та організаційні.

Отже, проблеми впровадження змін та забезпечення успішного розвитку підприємств залежать від аспектів стратегічного управління. Саме в стратегіях підприємства реалізуються практичні результати визначення напрямів розвитку підприємства та деталізуються в тактичних планах у вигляді оперативних вказівок [3,4].

Список використаних джерел:

1. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. Економіка підприємства / Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
2. Касьянова Н. В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі та методи: монографія / Н. В. Касьянова. – Донецьк : НАН України, Ін-т економіки пром-сті ; СПД Куприянов В. С., 2011. – 374 с.
3. Богатко А. Н. Система управління розвитком підприємства / А. Н. Богатко. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 240 с.
4. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : моногр. / О. В. Раєвнева. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 496 с.